

Rapport fra emneplangruppen

Emneplangruppen (heretter arbeidsgruppen) ble nedsatt av instituttstyret vår 2020. Mandatet til arbeidsgruppen var å se på/eventuelt foreslå endringer i emneporteføljen og hvordan man kan samordne emner på tvers av program og campus. Nedsatt arbeidsgruppe fikk også i oppdrag å vurdere standardisering av undervisningstimer/vekting på bachelornivå.

Følgende arbeidsgruppe ble nedsatt:

Helge Habbestad (leder), Trude Steingård (leder), Ove Drageset, Helge Christian Pedersen, Kari Wallem Bøe, Jens Brevik, Andrew Kristiansen, Betty Steinsvik, Bengt Ove Andreassen (erstattet av Merete Saus etter første møte) og Karin Danielsen

Arbeidsgruppen hadde 4 møter høsten 2020. I møtene diskuterte gruppen flere tiltak, uten at arbeidet ble ferdigstilt. Arbeidet til arbeidsgruppen stoppet opp, og har ikke vært virksom vår 2021, mye på grunn av omorganisering og endring i ledelse på instituttet. Rapport er skrevet på bakgrunn av møtene høsten 2020 og diskusjoner pr epost.

Arbeidsgruppen har ikke vurdert foreslåtte tiltak i forhold til økonomiske innsparinger, men foreslår tiltak i henhold til nedsatt mandat.

Del 1 av mandatet- Se på og eventuelt foreslå endringer i emneporteføljen og hvordan man kan samordne emner på tvers av program og campus

Arbeidsgruppen har diskutert ulike tiltak for å ta ned emneporteføljen samt få til en samordning på tvers av program og campus. Arbeidsgruppen foreslår 5 hovedtiltak.

Det første tiltaket; Felles studieprogram med felles emner på tvers av campus, er det stor uenighet om i arbeidsgruppen. En kort høring i deler av fagmiljøet på ILP viste også en unison motstand forslaget. Et stort flertall blant arbeidsgruppens medlemmer ønsker ikke å foreslå dette tiltaket. Ledelsen av arbeidsgruppen har besluttet å ta det med, både for å få tilbakemelding, gjennom en høring til alle ansatte og for å få et prinsipielt vedtak i instituttstyret.

1. Felles studieprogram med felles emner på tvers av campus

Følgende studieprogram tilbys på begge campus:

- BLU
- GLU1-7
- GLU 5-10
- PPU –Y
- Master i spesialpedagogikk

Programmene har samme studieplan og like emnebeskrivelser, som er et krav, jf fusjonsplattformen. Strukturen på programmene er ulik, hvordan emnene tilbys og pensum er ulikt og det er egne emnekoder. PPU Y har samordnet programmene. Det er primært på grunnskolelærerutdanningene og barnehagelærerutdanningen at strukturen er ulik.

For å gi et bilde på antall emner som er felles for ulike studieprogram er det utarbeidet en tabell, for hvert av programmene. Like emner står i rødt (se vedlegg).

Mulige fordeler med å sikre at struktur på studieprogram er helt likt og at emnene tilbys samtidig.

- Emneporteføljen vil bli drastisk redusert, det trengs ikke egne emnekoder.
- Enklere administrering, særlig rundt endringer i emnebeskrivelser.
- Det åpner opp for muligheten til å ha noe felles digital undervisning/veiledning.
- Åpner opp for tettere samhandling mellom campus (gjennom planlegging av undervisning, arbeidskrav og eksamen).
- For utdanninger som BLU og GLU 1-7, som skal tilbys fleksibelt ved flere studiesteder, skaper det mer rom for samhandling. Man unngår diskusjoner om utdanningene skal tilbys etter modell fra campus Alta eller campus Tromsø.

Arbeidsgruppen har diskutert dette mye og har flere innvendinger:

- Strukturen man har valgt på GLU har vært nødvendig i Alta for å kunne tilby GLU 1-7 og GLU 5-10. Samme struktur i Tromsø vil føre til veldig mange emner samtidig, som igjen vil kunne føre til mange flere møter med koordinering og lite enighet.
- Det er ulik kompetanse på campusene og det må være rom for en akademisk frihet.
- Det er vanskelig med ukentlig undervisning på campus Alta, dermed er det mindre rom for samkjøring, særlig på GLU.
- Man kan få til en større samordning om det etterstrebes en større utveksling av erfaringer uten å ha lik struktur. Campusene kan avlaste hverandre med veiledning på oppgaver og eventuelt digitale forelesninger o.l uten å nødvendigvis ha helt lik struktur eller organisering.

Arbeidsgruppen er som sagt delt i synet på tiltaket, og flertallet støtter ikke dette forslag på tiltak. Ved fusjon i 2013 prøvde man å få til fellesstruktur på noen av utdanningene, det ble veldig vanskelig. Det kan også bety at konsekvensen av å innføre tiltaket vil føre til mye uro, konflikter og tap av faglig egenart og dermed bli et hinder for en større samhandling mellom campusene.

2. Samordne på tvers av program

Flere av våre utdanninger har valgemner eller valgfrie fordypninger som en del av studieprogrammet. Dette gjelder særlig BA i pedagogikk, spesialpedagogikk og barnehagelærerutdanning, hvor de to første har et semester med valgemner og BLU har et fordypningssemester. En samkjøring kan føre til at vi trenger å tilby færre fordypninger og valgemner. En barnehagelærerstudent kan dermed ta en fordypning i BA i ped eller spesped sine valgemner og motsatt, en BA student i ped eller spesped kan ta sine valgemner som fordypning i BLU. Skal man få dette til må valgemner og fordypningsemner tilbys samme semester. Forslaget vil også gjelde for de to årige masterprogrammene, hvor man må kunne velge emner på tvers av programmene.

På noen utdanninger har vi emner det er få studenter, særlig emner i fagdidaktikk på PPU A. Fagdidaktikk tilbys som egne emner i lektor 8-13 og PPU A. På PPU A er det flere emner på 15 stp som bare har 2-3 studenter. Arbeidsgruppen foreslår at emner med få studenter enten ikke igangsettes eller kun tilbys med samordning med andre emner, eksempelvis mellom lektorutdanning og PPU A.

Noen av masteremnene på grunnskolelærerutdanningene har også få studenter. Her foreslår arbeidsgruppen en bedre samkjøring mellom programmene og ikke minst på tvers av campus. Tilbys de fagdidaktiske masteremnene på GLU samlingsbasert med innslag av digital undervisning vil en samordning mellom campusene muliggjøres. Dette vil sikre flere og mer robuste mastertilbud i grunnskolelærerutdanningene og øke mastertilbudet ved campus Alta, som i dag bare tilbyr master i norsk og matematikk.

Arbeidsgruppen foreslår følgende tiltak;

- Valgemner og valg av fordypningsfag på BA og MA nivå tilbys slik at studenter kan velge på tvers av program
- Studenter kan velge valgemner på tvers av campus
- Emner med få studenter, må samordnes på tvers av program eller campus
- Tilby fagdidaktiske masteremner i grunnskolelærerutdanningen på tvers av campus.

Dette vil føre programmene og campusene nærmere hverandre, samt at instituttet reduserer antall emner med få studenter. Utfordringene kan være organisering og timeplanlegging.

3. Samordne tematikker i beslektete fag

GLU 5-10 og 1-7 har behov for en viss bredde i masterfag for å rekruttere studenter. Samtidig er det en utfordring at de fleste masterfagene har få studenter (se over). Det som gjør at dette er kostbart er at alle fagene har sine egne masteremner på 30 stp, og få studenter gir store kostnader pr student. I tillegg er det slik at ulike fag har ulike styrker, og at fagfornyelsen legger opp til noen kjernepunkter som kan gi muligheter for samkjøring og aktualisering. Arbeidsgruppen foreslår derfor å utrede følgende muligheter;

- Forslag til felles masteremner for beslektede fag eks i språk (norsk/engelsk og matematikk/naturfag). Dette er fag som er organisert i samme fagseksjoner.
- Forslag til tematiske masteremner som kan omfatte alle fag, med mulig tema som *utdanning og urfolk, bærekraft, kildekritisk tenking, demokrati og medborgerskap, begynneropplæring.*

Slike felles masteremner kan være helt felles, eller ha forelesning felles og seminarer i fagene, eller ha moduler som er felles og andre moduler der fagene er delt. Det kan også være slik at 15 stp er felles og 15 stp er rene fagemner.

Fordelene er flere. Utdanningen blir mer aktuell i forhold til fagfornyelse og tverrfaglig tenking. Vi utvikler våre fag ved å lære av hverandre. Vi utnytter ekspertise i enkelte fag (slik som bærekraft fra naturfag, demokrati og medborgerskap fra samfunnsfag). Vi kan også spare ressurser slik at vi kan opprettholde flere masterfag og være attraktive ved å gi studenter større valg.

Ulemper vil være knyttet til fagets egenart. Derfor er det nødvendig med en utredning som viser hva som er mulig og ikke. Arbeidsgruppen foreslår en slik utredning bestilles.

4. Utarbeide et system at vitenskapelige blir brukt utfra sin ekspertise på tvers av program

Det vil ikke ta ned emneporteføljen, men kan føre til en større samordning mellom program og campus. Dette må balanseres med at man ikke er inne i altfor mange emner, samtidig er det viktig at kompetansen brukes hensiktsmessig. Arbeidsgruppen mener dette blir en viktig utfordring til fagseksjonene og foreslår at ledelsen følger dette opp.

5. Utarbeide fellesemner som går inn i ulike program

Felles emner kan utvikles i tematikker som går igjen i flere program, eks metode, profesjonsfaglig digital kompetanse, barns utvikling, læring osv.

Arbeidsgruppen mener dette kan gi en faglig kreativitet og at man kan hente inspirasjon fra helsefak som har et fellessemester for flere av sine utdanninger. ILP kunne fått noe til innenfor tematikker som det å jobbe med barn og unge. Samtidig vil dette organisatorisk være krevende. Arbeidsgruppen konkluderte ikke om dette var et forslag man skulle spille inn, men at det ble opp til ny ledelse å jobbe videre med.

Del 2 av mandatet: Vurdere standardisering av undervisningstimer/vektig på bachelornivå

Instituttstyret vedtok 1.april 2020 og standardisere antall undervisningstimer gitt i masteremner, til 40 timer pr 10 stp. Styret klarte ikke å enes om standardisering på bachelornivået.

Ressursfordeling, frem til vårsemesteret 2021

Ressursfordeling på emner frem til vår 2021; på grunnskolelærerutdanningen om lag 75 timer per 15 stp emne. På barnehagelærerutdanningene gis om lag 100 timer undervisning per emne på 20 stp. De øvrige utdanningene (lektor, PPU, pedagogikk og spesialpedagogikk) har i snitt om lag 40 timer undervisning pr 10 stp.

40 timer pr 10 stp er standard på HSL på bachelor. GLU og BLU ligger da på om lag 50 timer pr 10 stp. Ved ILP ser man en ulikhet med ressurstildeling også mellom profesjonsutdanninger.

ILP har i ressursberegning tatt ut arbeidskrav og eksamen og regner egne ressurser til det. Dermed er undervisning/forelesning satt til faktor 3.5 og seminarundervisning satt til faktor 2.

Ved gjennomgang av databasen ser man at det er store ulikheter mellom program og emner i hvordan man vekter undervisning. I tillegg virker det som om noen emner legger seminarundervisningen på toppen av de timer undervisning som er tallfestet emnebeskrivelsene. Altså at man gir 50 timer undervisning til faktor 3.5 pluss 50 timer seminarundervisning til faktor 2.

Noen program skiller ikke mellom undervisning og seminar og alt er dermed satt til faktor 3.5, som medfører at noen emner bruker mye mer ressurser enn andre.

Andre program skiller mellom forelesning og seminar, så langt det lar seg gjøre. Undervisning vektet med en faktor på 3.5 og seminar til 2. Her er det også store ulikheter, eksempelvis når/om man deler studentgruppen inn i flere seminargrupper. Noen program gjør det lite og andre ganske så konsekvent. Det er også slik at i noen program så har f.eks en vitenskapelig

tilsatt 3 seminargrupper og får faktor 3.5 for en gruppe og faktor 2 for de to øvrige gruppene, mens andre igjen gir konsekvent faktor 2 på all seminarundervisning.

Dette gir seg store utslag i forhold til ressursbruk på de ulike emnene og hvor mange timer undervisning/seminar studenter mottar på de ulike programmene.

Vårsemesteret 2021

I år er all ressursberegning gjort av administrasjonen i samråd med ledelsen ved ILP.

Følgende ble lagt til grunn:

- All undervisning i grupper inntil 30 studenter har fått tildelt timetall x 3,5, altså faktor 3,5 på all undervisning.
- Ved grupper over 30 har det blitt lagt til ressurs for deling av undervisningen, med nye tillegg for grupper over 60, over 90, og over 120.
- For arbeidskrav og eksamen er det innført 3 timer per student per 10 studiepoeng.
- Emneansvarlig er innført i praksisemner (med noen få unntak)
- Ressurs for praksisbesøk er satt til 3 timer per student per år. Her har det vært ulik standard, men denne endringen er i samsvar med tidligere vedtak i instituttstyret.
- EVU har fått innført standarden i punktene over på alle nye emne, men på en del emne som har gått i flere år, endret man ikke fra i fjor (av kapasitetsårsaker).

Erfaringene fra vårsemesteret har vært at for noen emner og program har ressursbruken gått opp, mens for andre igjen har den gått litt ned. Ressursberegningen har blitt likere på instituttet. EVU emner er litt vanskeligere pga ulik finansiering og avtaler med UDIR, etter hva som er skrevet inn i søknad om tildeling. I tillegg har noen program forhandlet frem ekstra timer «på toppen» til språkverksted på BLU og masterprosjekt på GLU. Det har vært flere diskusjoner om å få ekstra timer til ulike ting.

Prinsippene man satt for ressursberegning vår 21 har vært lettere å administrere samt å foreta beregninger fremover, som er viktig for bemanningsplanen. Det er derimot vanskeligere at det er flere som bestemmer over emner/fagansatte på emner. Ressursberegningen har gitt en større frihet til emneansvarlig og fagmiljø å avgjøre hvordan man vil legge opp undervisning. Samtidig har det vært en del diskusjoner for emner med opplevde spesielle behov, og dermed mener man trenger en annen ressurstildeling.

Andre institusjoner/institutt

For arbeidsgruppen var det også fornuftig å få en oversikt over hvordan andre institutt og institusjoner ressursberegner emner. Eksempelene nedenfor er fra lærerutdanning eller andre profesjonsutdanninger.

Institutt for barnevern og sosialt arbeid på HSL fak tildeler 70-75 timer pr 15 stp. Det er satt et skille mellom undervisning faktor 4 (dette er medregnet arbeidskrav, veiledning og eksamen) og seminararbeid faktor 2.

NTNU: 170 ressurstimer pr 7,5 studiepoeng og 30-40 studenter (i ressurstimer ligger både forberedelser, undervisning, seminar, veiledning, arbeidskrav og eksamen. For hver gang

studenttallet i gruppa går 10 studenter ned eller opp endres ressursen med 20 timer pr 10 studenter.

De har ingen sentrale føringer på faktor, men bruker faktor 3 som et utgangspunkt. Hvordan undervisningen legges opp og tilbys overlates til fagmiljøet. Ulempen er liten forutsigbarhet og store forskjeller internt på instituttet.

Nord universitet: Som et utgangspunkt 600-810 ressurstimer for ansatte for et emne på 30 studiepoeng. Men det varierer fra emne til emne og fra år til år. Økonomiavdelingen er sterkt inne for å sikre at de forholder seg til økonomiske rammer.

Høgskolen på Vestlandet:

På HVL har man ikke standard normer for antall forelesninger og seminarer i barnehage- og grunnskolelærerutdanningene. Det er overlatt til faginstituttene å fordele timene ut fra tildelte ressurser hvert studieår. De har fire faginstitutt på fakultetet og studieprogrammene er organisert på tvers av disse. Det er faginstituttene som «eier» emnene og bortsett fra noe fellesforelesninger, profesjonsøkter o.l. foregår all undervisning i emnene.

Administrasjonssjefen, som bl.a. har ansvar for ressursplanen som setter rammene for timetildeling, sier: *«Ressursmodellen definerer timerammer til emner. Timerammene varierer for ulike utdanningar avhengig av korleis utdanningane er finansiert (KD sine finansieringskategoriar). Timeressursen til emner skal dekke: undervisning, veiledning, vurdering (ikke ekstern sensur), oppfølging i praksis dersom det er tildelt ressurser til dette, emnekoordinering, tilsyn med samlinger. Det er ikkje definert kor mykje av emneressursen som skal gå til dei ulike elementa, dette er det opp til fagmiljøa å vurdere.»*

Det vi ser er at ILP har hatt en ganske stor detaljstyring av ressursene, men samtidig er det store ulikheter mellom programmene og emnene. Arbeidsgruppen er helt enig om at ressursberegningen skal samkjøres og standardiseres. Det vil være vanskelig og uoversiktlig for fagsseksjonsledere og forholde seg til store ulikheter i ressurstildeling mellom program på det nye ILP. I tillegg er det en skjevhet mellom program og mellom like program og campus.

Arbeidsgruppen har diskutert flere måter å vurdere standardisering og vekting av undervisningstimer.

- Samme ressurs til alle emner, eks 40 timer pr 10 stp emne
- Ulike ressurser, men lik vektig
  - Profesjonsutdanninger beholder ca 50 timer undervisning og seminar pr 10 stp, men det innføres lik bruk avfaktor 3.5 på undervisning/forelesning og faktor 2 på seminar
  - Første studieår prioriteres med mer undervisning og oppfølging.
  - Det settes fellesstandarder for når studiegruppen kan deles i flere seminargrupper.
- Skille mellom forelesning og seminar i alle emner. Til tross for at det kan være et unaturlig og flytende skille mellom forelesning og seminar, samt at noen studentgrupper er små og man ser ikke behov for skille.

- Ressurstildeling sees i sammenheng med finansieringskategori til utdanningene. Det betyr at utdanninger i en høyere finansieringskategori, kan tilby mer undervisning. Dette kan begrunnes i at disse emnene gir bedre uttelling.
- Ressursers avstemmes i forhold til ressurstilfanget på ILP. Gjennomgang med flere institusjoner viser at ingen andre institusjoner har antall undervisningstimer i sine emnebeskrivelser og var overrasket over at vi har det, da det tar bort det de mener er en nødvendig fleksibilitet. Samtidig gir det en forutsigbarhet.
- Innføre en sum av ressurstimer til alle emner, ala NTNU så blir det opp til hvert fagmiljø hvordan man fordeler de på forberedelser, undervisning, seminar, arbeidskrav, praksisoppfølging og eksamen

Arbeidsgruppen foreslår at det ikke settes en fellesstandard timer til undervisning, ala 40 timer pr emne på 10 stp eller at det innføres et absolutt skille mellom forelesning og seminar med faktor 3.5 og faktor 2. Arbeidsgruppen ønsker heller ikke at det skilles etter finansieringskategori, det kan slå uheldig ut for utdanningene på bachelornivå.

Det arbeidsgruppen foreslår til fremtidig ressurstildeling er at hvert emne tildeles såkalte ressurstimer til undervisning og til arbeidskrav og eksamen. Det foreslås det å tildele 175 timer pr 10 stp. I ressurstimene til undervisning ligger forberedelser, undervisning, seminar. Arbeidskrav og eksamen tildeles ressurser ut fra antall studenter (slik som i dag) med 3 timer pr student for emner på 10 stp. Antall undervisningstimer en student får i et emne kan variere litt, men kan være satt til omtrent 40-50 timer pr 10 stp. I emner hvor det er mer enn 30 studenter og det er hensiktsmessig med en deling av gruppen vil man øke ressurstimer etter en formel, denne må utarbeides. Ved behov for å dele studentgruppen i to seminargrupper i et emne, vil ressurstimene til undervisning øke med 50%.

Arbeidsgruppen foreslår at emner på første semester skal tildeles noen flere timer. Det samme vurderes for emner som tilbys for første gang og til nytilsatte.

Noen emner vil naturlig ha unntak for en slik ressurstime tildeling, det vil være emner som for eksempel praksisemner, BA og MA oppgaver.

Forslaget har vært på en kort høringsrunde på ILP. Tilbakemeldingene var at de fleste støttet forslaget. Praktiske og estetiske fag/fagmiljø var derimot bekymret for at ressursen var for liten. Dette er arbeidsgruppen enig i og foreslår at ressurstildelingen til disse emnene økes noe.

Forslag på ressursfordeling er tatt med utgangspunkt i hvordan ressurser har vært fordelt på grunnskolelærerutdanning og barnehagelærerutdanning. Det betyr at ressursbruken ikke vil gå ned, men øke når de andre programmene skal følge denne ressursfordelingen. Samtidig vil det sikre en likebehandling og en frihet i fagmiljøet til å organisere undervisning samt en forutsigbarhet i ressursbehovet fremover.